

AIDAI

Münchenas

Antradienis, 1946.II.5 d. (III mėn.) Nr. 30(67)

IS STO SUVAŽIAVIMO

- Londonas. Sekmadienį Saugumo Tarybos nariai turėjo laisvų pasitarimų ir pasirodė pirmadienio posėdžiui, kuriame vėl bus svarstomas Graikijos klausimas. Politinė komisija nepasiekė jokio susitarimo dėl prof.sąjungų atstovų išleidimo į ūkio ir Socialinių Reikalų Tarybą.

- Londonas. STO į JAV pasiųstoji komisija su tikslu rasti tinkamą vietovę STO sesijai įkurti praneša, kad tokią vietą ji suradusi 50 km nuo Naujorko. Laikina STO iškurs Naujorke.

- Londonas. "New York Times" rašo, kad pasaulis esąs nedalomas. Jeigu Saugumo Tarybos nariai prieš vienas kitą aščiau pakalba, tai pastebi viso pasaulio užkampiai. Tačiau tai nesą tragiška. Penktadienio Saugumo Tarybos debatai parodė, kad sunkių problemų apeiti negalima. Ir vis dėlto tai nesudaro tarpautinės įtampos. Pasakytos kalbos tokią įtampą sumažinusios. Neseniai Bevinas nusiskundė rusų elgesiu Rumunijoje, dabar tokiu būdu kurio klausimai pavyko išsiaiškinti. Taigi esą galima pasakyti, kad čia pasisekė audros debesys išsklaidyti.

- Londonas. Neseniai Londono katalikų arkivyskupas buvo pasikvietęs pasisvečiuoti STO narius katalikus. Arkivyskupas, juos sveikindamas, pareiškė: "Be Dievo negalima rasti sunkiausių problemų patvaraus sprendimo. Yra pragaistinga, kai vietoje visagalo Dievo, išskyla visagalė valstybė. Iš tikrųjų šių laikų problemos yra daugiau dvasinio kaip materialinio pobūdžio".

PRAEJUSIOS SAVAITES APŽVALGA

Praėjusią savaitę STO organai svarstė svarbius politinius klausimus. Atstovai atvirai pareiškė sa-

vo nuomonę. Pirmąjį bandymą sudarė Sovietų ir Irano ginčo klausimas. Jeigu Saugumo Taryba šį klausimą būtų apėjęsi ar atmetusi, tai būtų buvę pačiai organizacijai smūgis. STO šį bandymą išlaikė. Ta prga Višinskis pasakė du svarbius sakinius: 1. abi šalys s tinkančios tiesiog derėtis ir 2. Taryba negalinti pavartoti tokio spaudimo į Rusiją, kuris ižeistų didelės valstybės garbę. Taryba pritarė tiesioginėms abiejų šalių deryboms su sąlyga, kad derybų rezultatai būtų pranešti jai. Tokiu būdu STO grėsė du pavojai: 1. Netatingu elgesiu ižeisti didelės valstybės garbę ir 2. Nuolat džia laikysena sugniuždyti savo autoritetą. Šiuo metu tų pavojų pavyko išvengti. Svarstant Graikijos klausimą, Bevinas pasakė, kad britų vyriausybė laiko Graikijoje savo kariuomenę dėl to, kad taip būvę susitarta Krymo konferencijoje - teikti pagalbą išlaisvintoms tautoms tol, kol jos demokratiniu būdu išsirinks savo vyriausybės. Tokių sąlygų iki šiol Graikijoje dar nebūvę. Penktadienio posėdyje Višinskis pareiškė, kad britų kariuomenės buvimas Graikijoje drąsinas reakcines fašistines jėgas savo pragaistinga veiklai. Po to Bevinas atsakė kad iki šiol su tokia D.Britanijos politika Rusija sutikus būtent, kad britų kariuomenė pasiliksianti Graikijoje iki rinkimų. Dabar gi Rusija net atsisakiusi pasiųsti stebėtojus į Graikiją. "Aš tikiu, kad britų kariuomenė Graikijoje n gresia nė vienam kaimui. Greičiausia pavojų sudaro ta propaganda, kurią Maskva skleidžia pasaulinei revoliucijai sukelti. Todėl prašau Tarybą atsekti

ti; šį klausimą: ar britų kariuomenės buvimas Graikijoje sudaro pavojų taikai, ar ne? baigė vyrimą. Graikų delegacija pareiškė, kad britų kariuomenė Graikijoje būtina yra reikalinga.

PABŪGĖLIAI

Berlynas (AP). Mėnesiniame sen. Mc Nerney pranešime sakoma, kad esą daugiau kaip 250.000 be pilietybės ir kitų nerepatrijuotų asmenų. Pabėgėlių skaičius gruodžio mėn. 71.000 asmenų, arba 16 %, padidėjo. Tokiu būdu iš 900.000 tokių asmenų amerikiečiai savo, britų ir prancūzų zonoje arrūpina 511.000. Be to, imigracijos nuostatai nesą pakankami, nes, norint pripažinti asmenį emigrantu, turi būti įrodyta jo tautybė. Toliau pranešime sakoma, kad iš 250.000 be pilietybės asmenų, esančių amerikiečių zonoje, negalima bus visų įkurdinti Vokietijoje.

SANTYKIAI SU SOVIETŲ SĄJUNGA

III

Sirija ir Libanas prieš karą priklausė Prancūzijos sferai. Karo metu Prancūzijos vyriausybė davė šiems kraštams nepriklausomybę. Tačiau greit Prancūzija įsitikino, kad didžiųjų pajėgų teorija vėl atgaivinama. Taigi ji vėl atnaujino savo pretenzijas į kai kuriuos specialius sferų patogumus Sirijoje ir Libane. Kaip gi valstybė gali būti „didelė“ be didelės „štekos sferos“?

Sirija yra tik apie 250 mylių atstumu nuo Sovietų Sąjungos. Tačiau Britai ir JAV, nors būdamos už tūkstančių mylių, pasiūlė tartis Sirijos ir Libano klausimais Konferencijoje, į kurią Sovietų Sąjunga nebuvo pakviesta. Čia, Sovietų akimis žiūrint, buvo mėginta sudaryti anglo-amerikiečių sferą arba frontą Sovietų Sąjungos užnugarėje.

Iš tiesų priešais prie Sovietų sienos. Jis sudaro artimųjų Rytų naftos šaltinių srities dalį. Artimųjų Rytų naftos atsargos yra vienos iš turtingiausių pasaulyje. Jos faktiškai yra monopolizuotos britų ir amerikiečių naftos bendrovių. Jos savo turtin-

gumu toli pralenkia Sovietų Sąjungos naftos atsargas. Tačiau, be ankstyvesnio susitarimo su Sovietų Sąjunga, JAV valstybių vyriausybė leido Amerikos naftos bendrovėms derėtis su Irano vyriausybe dėl naujų naftos koncesijų. Čia Sovietų Sąjunga dar kartą galėjo įžiūrėti bandymą sudaryti anglo-amerikiečių „frontą“ arba sferą, - šį kartą tiesiog prieš jos sienas.

Tanžeras yra Maroka, Afrikoje, bet ištisus šimtmečius jis figūravo Europos politikos scenoje. Didžiausias paskutinis bandymas išspręsti Maroko problemą buvo 1906 m. Algeciro konferencijoje. Joje automatiškai dalyvavo Rusija. Dabar tik Prancūzija, Britanija ir JAV pasiūlė spręsti būsimąją tautinę Tanžero padėti konferencijoje be Sovietų Sąjungos.

Argi visa tai nėra tiksliai didžiųjų valstybių, tų pačių valstybių rungtynės, kaip Jučis Vešingtonas yra pasakęs - kombinacijoje ir nesutarimuose? Ar visa tai nėra rublukusi istorija pasaulio, pasidalijusio į blokus. Toks trynimasis skausmingai jau yra prasiidėjęs.

TRUMPŲ ŽINIŲ

- Genova. Šiominis šienomis mirė Genovos arkivyskupas. Jo asmeninio įsikišimo dėka miestas išliko nesunaikintas.

- Roma. 35.000 vaikų prieš popiežių Pijų XII pareiškė padėką UNRRA už jos suteiktą pagalbą jiems ir daugeliui pasaulio vaikų. Popiežius Pijus XII savo kalboje prisiminė vaikus, kurie ne tik badauja, bet ir kenčia dvasiškai skurdą. UNRRA daug padėjusi vaikams ir dėl to pelnusi vaikų padėką.

- Stockholmas. Švedijos vyriausybė buvo paprašyta priimti tūkstančius bėgusių vaikų. Šį prašymą Švedijos vyriausybė atmetė.

- Kaip dabar pranešama, pirmoji amerikiečių atominė bomba, kuri buvo išmesta Japonijoje, padarė nuostolių 305.000 žmonių. Iš jų 80.000 asmenų užmušė.

- Lisabona. Čia atvyko Ispanijos sosto pretendentes Don Juanas ir kalbėjosi su savo rėmėjais.